Evropský parlament
2024-2029

Výbor pro kulturu a vzdělávání

2025/1689(COD)

4.2.2026

NÁVRH STANOVISKA

Výboru pro kulturu a vzdělávání

pro Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů a Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2024/1689 a (EU) 2018/1139, pokud jde o zjednodušení provádění harmonizovaných pravidel pro umělou inteligenci (souhrnný balíček pro digitální oblast týkající se umělé inteligence)
(COM(2025)0836 – C10-0304/2025 – 2025/1689(COD))

Zpravodajka: Emma Rafowicz

PA_Legam

STRUČNÉ ODŮVODNĚNÍ

Návrh nařízení, kterým se mění nařízení (EU) 2024/1689 a (EU) 2018/1139, pokud jde o zjednodušení provádění harmonizovaných pravidel pro umělou inteligenci (souhrnný digitální balíček o umělé inteligenci), Komise předložila s cílem zajistit hladké a účinné uplatňování aktu o umělé inteligenci. Její návrh má řešit praktické aspekty související s prováděním některých ustanovení, mimo jiné zefektivněním dodržování předpisů, snížením zbytečné administrativní zátěže a vyjasněním konkrétních správních a prováděcích opatření při současném zachování cílů původního nařízení.

Zpravodajka chápe, že se Komise svým návrhem snaží usnadnit účinné uplatňování aktu o umělé inteligenci. Nicméně se domnívá, že některé z navrhovaných změn mohou oslabit prvky, které mají pro bezpečné, odpovědné a důvěryhodné využívání umělé inteligence zásadní význam. Cílem předložených pozměňovacích návrhů je proto zachovat rovnováhu stanovenou aktem o umělé inteligenci mezi právní jistotou a ochranou základních zájmů, zejména v oblasti vzdělávání, kultury a inovací.

Zpravodajka zejména nepodporuje navrhovanou změnu článku 4 o gramotnosti v oblasti umělé inteligence. Akt o AI v současné době ukládá poskytovatelům a zavádějícím subjektům systémů AI přímou povinnost přijmout vhodná opatření k zajištění dostatečné úrovně gramotnosti v oblasti AI u svých zaměstnanců a u dalších osob, které se jejich jménem zabývají provozem a používáním systémů AI. Zpravodajka se domnívá, že tato povinnost musí zůstat zachována, neboť gramotnost v oblasti AI je v organizacích předpokladem toho, že systémy AI v nich budou zaváděny a používány odpovědným způsobem. Pozměňovací návrhy proto vypouštějí navrhované změny článku 4 a zachovávají původní povinnost poskytovatelů a zavádějících subjektů s odpovídajícími úpravami v 5. bodu odůvodnění.

Další pozměňovací návrhy pak vyjasňují význam gramotnosti v oblasti umělé inteligence obecněji, mimo jiné v souvislosti se vzděláváním, odbornou přípravou a zvyšováním povědomí, jako dalšími faktory v podpoře informovaného využívání umělé inteligence. Zpravodajka rovněž upřesňuje, co dostatečná úroveň gramotnosti v oblasti umělé inteligence znamená, neboť to není v návrhu uvedeno. Dále jsou předkládány pozměňovací návrhy k záležitosti označování obsahu vytvořeného umělou inteligencí nebo obsahu manipulovaného systémy umělé inteligence. Zde je snahou zpravodajky ozřejmit, že informace poskytnuté za tímto účelem by měly být jako takové uživatelům jasným a srozumitelným způsobem prezentovány, zejména pokud je tento obsah používán nebo šířen pro vzdělávací a kulturní účely.

V neposlední řadě se zpravodajka zabývá úlohou, kterou mají při podpoře dodržování aktu o umělé inteligenci kodexy správné praxe. Jejich úlohu uznává, avšak domnívá se, že je nezbytné, aby kodexy správné praxe byly i nadále formálně schvalovány prostřednictvím prováděcích aktů, aby byla zajištěna právní jistota, transparentnost a odpovídající institucionální dohled.

POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Výbor pro kulturu a vzdělávání předkládá Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů a Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci jako příslušným výborům:

Pozměňovací návrh 1

Návrh nařízení
Bod odůvodnění 2 a (nový)

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
	(2a) Má-li se zajistit účinné provádění nařízení (EU) 2024/1689, je nutné, aby úpravy v zájmu jeho jednoduššího uplatňování v praxi nesnižovaly jasnost a přístupnost regulačního rámce pro ty, jenž se jím musí řídit. Zejména v případech, kdy je nařízení uplatňováno v oblasti vzdělávání, kultury a sdělovacích prostředků, má pro zajištění jeho účinného a jednotného uplatňování i nadále zásadní význam jasné pochopení povinností a záruk souvisejících s používáním systémů AI, přičemž zvláštní pozornost je třeba věnovat nositelům práv v kulturních a kreativních odvětvích. Opatření zavedená na podporu včasného a přiměřeného souladu s tímto nařízením by proto měla i nadále podporovat jasnost a přístupnost jeho požadavků, a přispívat tak k tomu, že systémy AI budou využívány na základě informovaných rozhodnutí a vůči jejich zavádění bude panovat vstřícný postoj.

Or. en

Pozměňovací návrh 2

Návrh nařízení
Bod odůvodnění 3

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
(3) Aby se tedy vyřešily některé problémy při provádění a aby se účinně uplatňovala příslušná pravidla, je nutné provést cílené změny nařízení (EU) 2024/1689.	(3) Aby se tedy vyřešily některé problémy při provádění a aby se účinně uplatňovala příslušná pravidla, je nutné provést cílené změny nařízení (EU) 2024/1689. ***Vzhledem k tomu, že systémy umělé inteligence jsou stále více využívány ve vzdělávání a v kulturních a kreativních odvětvích, jejich zavádění by mohlo vyvolat specifické otázky spojené s procesy učení, kulturním vyjádřením a pluralitou sdělovacích prostředků. Má-li se tedy podpořit informované využívání umělé inteligence a zachovat vstřícný postoj vůči jejímu zavádění, je třeba při uplatňování tohoto nařízení věnovat těmto oblastem zvláštní pozornost.***
	Or. en

Pozměňovací návrh 3

Návrh nařízení
Bod odůvodnění 5

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
(5) Článek 4 nařízení (EU) 2024/1689 v současné době stanoví, že ***všichni*** poskytovatelé a zavádějící subjekty systémů AI mají povinnost ***zajistit gramotnost*** v oblasti AI u svých zaměstnanců. ***Zvýšení úrovně gramotnosti v oblasti AI, počínajíc vzděláváním a odbornou přípravou a pokračujíc celoživotním vzděláváním, má zásadní význam pro to, aby měli poskytovatelé a zavádějící subjekty systémů AI a další dotčené osoby potřebné znalosti k přijímání informovaných rozhodnutí, která se týkají zavádění systémů AI. Ze zkušeností zúčastněných stran však vyplývá, že univerzální řešení pro zvýšení úrovně gramotnosti v oblasti AI není vhodné pro všechny typy poskytovatelů a zavádějících subjektů, v důsledku čehož je tato horizontální povinnost pro***	(5) Článek 4 nařízení (EU) 2024/1689 stanoví, že poskytovatelé a zavádějící subjekty systémů AI mají povinnost ***přijmout vhodná opatření k zajištění dostatečné úrovně*** gramotnosti v oblasti AI u svých zaměstnanců a u dalších osob, které se jejich jménem zabývají provozem a používáním systémů AI***. Tyto nástroje a opatření v oblasti gramotnosti by měly spočívat zejména ve výuce základních pojmů a dovedností týkajících se systémů AI a jejich fungování, a to i pokud jde o různé typy produktů a použití, jejich rizika a přínosy a závažnost škod, které mohou způsobit, a jejich pravděpodobnost, přičemž uvedená výuka by měla upřednostňovat aktivní procesy učení před pasivními a neměla by se omezovat například na čtení. Zajištění gramotnosti v oblasti AI má zásadní***

dosažení cíle sledovaného tímto ustanovením neúčinná. Z údajů navíc vyplývá, že uložení této povinnosti představuje dodatečnou zátěž v oblasti dodržování předpisů, zejména pro menší podniky, přičemž gramotnost v oblasti AI by měla být strategickou prioritou bez ohledu na regulační povinnosti a případné sankce. S ohledem na to by měl být článek 4 nařízení (EU) 2024/1689 změněn tak, aby vyžadoval, aby členské státy a Komise, aniž jsou dotčeny jejich příslušné pravomoci, individuálně, kolektivně a ve spolupráci s příslušnými zúčastněnými stranami podporovaly poskytovatele a zavádějící subjekty v jejich úsilí o zajištění dostatečné úrovně gramotnosti v oblasti AI u svých zaměstnanců a u dalších osob, které se jejich jménem zabývají provozem a používáním systémů AI, ***a to i poskytováním možností odborné přípravy a informačních zdrojů a umožněním výměny osvědčených postupů a prostřednictvím dalších právně nezávazných iniciativ. Evropská rada pro umělou inteligenci (dále jen „rada“) bude zajišťovat opakovanou výměnu názorů na toto téma mezi Komisí a členskými státy, zatímco Aliance pro využívání AI umožní diskusi s širší komunitou. Touto změnou nejsou dotčena širší opatření přijatá Komisí a členskými státy ke zvýšení úrovně gramotnosti a ke zlepšení schopností v oblasti AI u širšího okruhu lidí, včetně žáků, studentů a občanů v různém věku, a to zejména prostřednictvím systémů vzdělávání a odborné přípravy.***

význam pro podporu odpovědného zavádění a používání systémů AI uvnitř organizací a pro povědomí příslušných osob, pokud jde o fungování, zamýšlený účel a omezení systémů AI, jež provozují nebo používají, v souvislosti s jejich úkoly. Zkušenosti zúčastněných stran ukazují, že opatření k zajištění gramotnosti v oblasti AI by měla být přiměřená a přizpůsobitelná typu poskytovatele nebo zavádějícího subjektu, organizačnímu kontextu a dotčeným systémům AI. Potřeba flexibility, pokud jde o formu těchto opatření, však neznamená, že není nutné zachovat přímou povinnost poskytovatelů a zavádějících subjektů taková opatření přijmout. Povinnost stanovenou v článku 4 je proto vhodné zachovat, nicméně je třeba poskytovatelům a zavádějícím subjektům umožnit, aby v zájmu dodržování a prosazování tohoto nařízení určili na základě přiměřenosti, jaká opatření jsou k zajištění dostatečné úrovně gramotnosti v oblasti AI u jejich zaměstnanců a dalších příslušných osob jednajících jejich jménem ta nejvhodnější opatření.

Or. en

Pozměňovací návrh 4

Návrh nařízení
Bod odůvodnění 5 a (nový)

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
	(5a) Podpora gramotnosti v oblasti umělé inteligence přispívá k demokratické správě společnosti a veřejnému dohledu, neboť významně zvyšuje povědomí občanů o umělé inteligenci a jejím dopadu na společnost, a to i pokud jde o příležitosti a rizika, jež jsou s umělou inteligencí spojena. V praxi je toto povědomí zvyšováno prostřednictvím programů vzdělávání, odborné přípravy a rekvalifikace, jakož i prostřednictvím iniciativ v oblasti kultury a mediální gramotnosti a veřejných informačních kampaní. Tyto širší iniciativy doplňují organizační opatření v zájmu gramotnosti v oblasti AI přijatá poskytovateli a zavádějícími subjekty systémů AI pro jejich zaměstnance a další osoby jednající jejich jménem. Členské státy by proto měly být v souvislosti s podporou gramotnosti v oblasti umělé inteligence vybízeny ke spolupráci s poskytovateli vzdělávání, kulturními institucemi, mediálními organizacemi a subjekty občanské společnosti, aby se společně snažili zajistit přístupnost iniciativ v této oblasti, jejich inkluzivnost a přiměřenost pro jednotlivé cílové a věkové skupiny.

Or. en

Pozměňovací návrh 5

Návrh nařízení
Bod odůvodnění 20

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
(20) Aby poskytovatelé systémů generativní AI, na které se vztahuje povinnost označování stanovená v čl. 50 odst. 2 nařízení (EU) 2024/1689, měli dostatek času na přizpůsobení svých postupů v přiměřené lhůtě, aniž by došlo k narušení trhu, je vhodné zavést šestiměsíční přechodné období pro	(20) Aby poskytovatelé systémů generativní AI, na které se vztahuje povinnost označování stanovená v čl. 50 odst. 2 nařízení (EU) 2024/1689, měli dostatek času na přizpůsobení svých postupů v přiměřené lhůtě, aniž by došlo k narušení trhu, je vhodné zavést šestiměsíční přechodné období pro

poskytovatele, kteří již uvedli své systémy na trh před 2. srpnem 2026.	poskytovatele, kteří již uvedli své systémy na trh před 2. srpnem 2026. ***Informace o tom, že obsah byl vytvořen nebo s ním bylo manipulováno systémem AI, by měly být koncovým uživatelům prezentovány jasným a srozumitelným způsobem, zejména pokud je tento obsah používán nebo šířen pro vzdělávací nebo kulturní a kreativní účely.***
	Or. en

Pozměňovací návrh 6

Návrh nařízení
Bod odůvodnění 23

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
(23) S ohledem na cíl zmírnit problémy při provádění, s nimiž se potýkají občané, podniky a veřejné orgány, je nezbytné, aby harmonizované podmínky pro provádění některých pravidel byly přijímány pouze v nezbytných případech. Za tímto účelem je vhodné zrušit některá zmocnění udělená Komisi k přijímání těchto harmonizovaných podmínek prostřednictvím prováděcích aktů v případech, kdy tyto podmínky nejsou splněny. Nařízení (EU) 2024/1689 by proto mělo být změněno tak, aby byla zrušena zmocnění k přijímání prováděcích aktů svěřená Komisi v čl. 50 odst. 7, čl. 56 odst. 6 a čl. 72 odst. 3 uvedeného nařízení. Zrušení zmocnění k přijetí harmonizovaného vzoru plánu monitorování po uvedení na trh v čl. 72 odst. 3 nařízení (EU) 2024/1689 má další přínos v tom, že poskytovatelům vysoce rizikových systémů AI nabídne větší flexibilitu při zavádění systému monitorování po uvedení na trh, který bude přizpůsoben jejich organizaci. Komise by zároveň měla být povinna zveřejnit pokyny, které vyjasní, jakým způsobem mají poskytovatelé vysoce rizikových systémů AI dodržovat předpisy.	(23) S ohledem na cíl zmírnit problémy při provádění, s nimiž se potýkají občané, podniky a veřejné orgány, je nezbytné, aby harmonizované podmínky pro provádění některých pravidel byly přijímány pouze v nezbytných případech. Za tímto účelem je vhodné zrušit některá zmocnění udělená Komisi k přijímání těchto harmonizovaných podmínek prostřednictvím prováděcích aktů v případech, kdy tyto podmínky nejsou splněny. Nařízení (EU) 2024/1689 by proto mělo být změněno tak, aby byla zrušena zmocnění k přijímání prováděcích aktů svěřená Komisi v čl. 50 odst. 7, čl. 56 odst. 6 a čl. 72 odst. 3 uvedeného nařízení. Zrušení zmocnění k přijetí harmonizovaného vzoru plánu monitorování po uvedení na trh v čl. 72 odst. 3 nařízení (EU) 2024/1689 má další přínos v tom, že poskytovatelům vysoce rizikových systémů AI nabídne větší flexibilitu při zavádění systému monitorování po uvedení na trh, který bude přizpůsoben jejich organizaci. Komise by zároveň měla být povinna zveřejnit pokyny, které vyjasní, jakým způsobem mají poskytovatelé vysoce rizikových systémů AI dodržovat předpisy. ***V této souvislosti by kodexy správné praxe***

	podporované úřadem pro AI podle čl. 50 odst. 7 měly v příslušných případech poskytnout pokyny, jak lze přiměřeným způsobem zajistit náležitou informovanost uživatelů, a to i v situacích, kdy systémy AI představují nižší rizika, zejména v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, mediálních a informačních služeb, kulturních a kreativních činností nebo poskytování veřejných služeb.

Or. en

Pozměňovací návrh 7

Návrh nařízení
Čl. 1 – odst. 1 – bod 4
Nařízení (EU) 2024/1689
Článek 4

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
(4) článek 4 se nahrazuje tímto:	***vypouští se***
Článek 4	
Gramotnost v oblasti AI	
„Komise a členské státy podporují poskytovatele a zavádějící subjekty systémů AI v přijímání opatření k zajištění dostatečné úrovně gramotnosti v oblasti AI u svých zaměstnanců i u všech dalších osob, které se jejich jménem zabývají provozem a používáním systémů AI, s přihlédnutím k jejich technickým znalostem, zkušenostem, úrovni vzdělání a odborné přípravě a prostředí, v němž mají být systémy AI používány, a s ohledem na osoby nebo skupiny osob, na kterých mají být systémy AI používány.“;	

Or. en

Pozměňovací návrh 8

Návrh nařízení
Čl. 1 – odst. 1 – bod 15

Nařízení (EU) 2024/1689
Čl. 50 – odst. 7

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
7. Úřad pro AI podporuje a usnadňuje vypracování kodexů správné praxe na úrovni Unie s cílem usnadnit účinné provádění povinností týkajících se odhalování, značení a označování uměle vytvořeného nebo manipulovaného obsahu. Komise může ***v souladu s postupem podle čl. 56 odst. 6 prvního pododstavce posoudit, zda je dodržování*** těchto kodexů správné praxe ***dostatečné pro zajištění splnění povinnosti stanovené v odstavci 2.*** Pokud se Komise domnívá, že kodex není přiměřený, může přijmout prováděcí akt, kterým se stanoví společná pravidla pro plnění těchto povinností v souladu s přezkumným postupem stanoveným v čl. 98 odst. 2.;	7. Úřad pro AI podporuje a usnadňuje vypracování kodexů správné praxe na úrovni Unie s cílem usnadnit účinné provádění povinností týkajících se odhalování, značení a označování uměle vytvořeného nebo manipulovaného obsahu. Komise může ***přijímat prováděcí akty za účelem schválení*** těchto kodexů správné praxe ***v souladu s postupem stanoveným v čl. 56 odst. 6.*** Pokud se Komise domnívá, že kodex není přiměřený, může přijmout prováděcí akt, kterým se stanoví společná pravidla pro plnění těchto povinností v souladu s přezkumným postupem stanoveným v čl. 98 odst. 2.; ***Tyto kodexy správné praxe uvádějí v příslušných případech způsoby, jak lze přiměřeným způsobem zajistit náležitou informovanost uživatelů, a to i v situacích, kdy se předpokládá, že systémy AI představují nižší rizika, zejména jsou-li používány v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, mediálních a informačních služeb, kulturních a kreativních činností nebo poskytování veřejných služeb.***

Or. en